

Béda

Školní časopis Základní školy Bedřicha Smetany v Lanškrouně

Číslo 1

Ročník 27.

Podzim 2021

5 Kč

**Nový školní rok - slovo
pana ředitele**

Čtěte na straně 4.

**Po Praze
s 5. třídou**

Čtěte na stranách 12 a 13.

Co v tomto čísle najdete?

Z konce předešlého školního roku	Lambada zima 2021.....	2	Extra	Rozhovor s učitelem Mgr. Pavlem Kleinem	17
	Vybarvi obrázek.....	3		Slavné osobnosti zdraví časopis Béda.....	17
	Prázdniny skončily, nový školní rok začíná.....	4		Historické okénko – Václav	18
	Exkurze do muzea.....	5		Halloween, Samhain a Dušičky	19
	Pasování na čtenáře v knihovně.....	5		Poznáš, která je to unikátní světová stavba?	20
Akce	Projektový den – Léčivé prameny v Jeseníku	6	Pro chvíle oddechu	Podzimní luštěnka od Natálie	22
	Erasmus+ a výtvarná výchova.....	7		Klářina luštěnka	22
	Výherce celoroční soutěže „DESKOVKY“	7		Fyzikální osmisměrka	22
	Ocenění školního časopisu za rok 2020	8		Německá luštěnka.....	23
	První školní den	9		Sofina anglická luštěnka	23
Extra	Zvykáme si v novém.....	10		Aniččina anglická luštěnka.....	23
	Akce třídy 6.A	11		Výherci z minulého čísla	24
	Exkurze do Prahy očima žáků 5. třídy	12			
	Trocha environmentální výchovy.....	14			
	Okénko do světa deskových her – Vše nej!.....	15			
	Rozhovor s českou zpěvačkou Jitkou Zelenkovou...16				

Redakční tým Bědy pro rok 2021-2022

VII. C
Sofie Šmídová
Karolína Zemanová
Klára Langrová
Anna Uong

VII. ZŠ Dobrovského
Kateřina Krátká

VIII. B
Josef Hofman

IX. A
Natálie Vašíčková

Pedagogové
Mgr. Michaela Čadová
Mgr. Jana Kernová
Mgr. Iveta Kantorová
Mgr. Martina Fiebigerová
Martina Komrsková
Mgr. Miloslav Janků

Nechceš psát písemku?

Snadná pomoc. Zkus Lambadu!

Doplň políčka ve vedlejším okénku a výstřížek vhod do Bédovy schránky do pondělí 8. listopadu 2021.

Lambada zima 2021

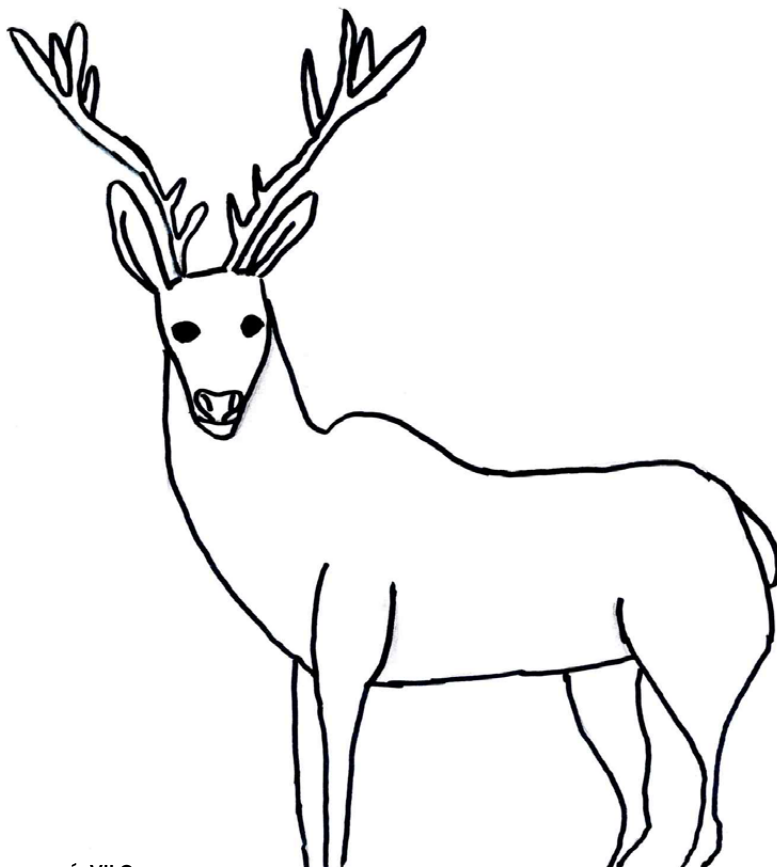
Jméno:

Příjmení:

Třída:

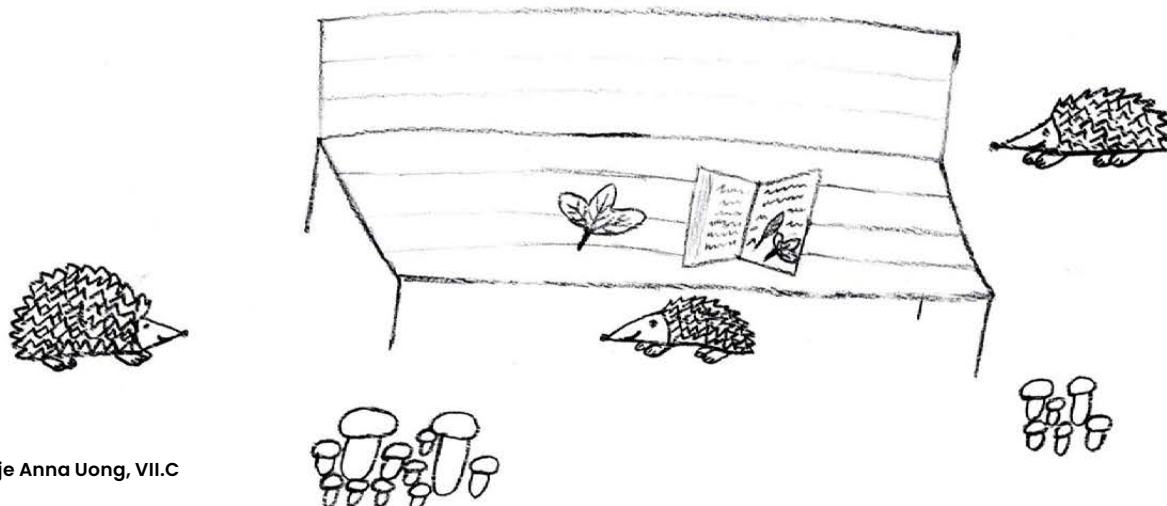
Vybarvi obrázek

Vybarvený obrázek podepiš, poznač svoji třídu a poté vhod' do Bédovy schránky.

Autorkou obrázku je Karolína Zemanová, VII.C

Autumn

Autorkou obrázku je Anna Uong, VII.C

Prázdniny skončily, nový školní rok začíná

Autor: ředitel Mgr. Milan Valúšek

Tak je to tu zase. Září a nový školní rok před námi. Bilancování a hodnocení roku uplynulého, vize, plány, očekávání roku přicházejícího. V normálním životě je toto vše spojeno s rokem kalendářním, v životě školy je tím dnem 1. září.

Předcházející dva školní roky byly významně ovlivněny především pandemickou situací a všemi opatřeními s tím spojenými. Pro život školy těmi nejzásadnějšími, tedy přerušením normální výuky a nastavením alternativních forem.

Naštěstí letošní školní docházku můžeme zahájit zcela normálně a dělat to, co máme všichni rádi - učit naše žáky, být s nimi v přímém kontaktu, řešit s nimi všechny starosti i radosti běžného i školního života, vzdělávat, vychovávat, otevírat možnosti poznání.

Tím nejúžasnejším okamžikem je přivítat naše prvňáčky a jejich rodiče. Všechny ty oči plné očekávání, radosti a někde i obav či výjimečně slziček, ale i ty k tomu patří. Vždyť je to zcela zásadní změna v životě dětí. Zrod školáka.

Tento školní rok jsme otevřeli dvě první třídy a žáky přivítali v krásném areálu na Palackého ulici. Zde mají děti pro svůj vstup do školního prostředí ideální podmínky, rodinné zázemí, špičkově vybavené třídy, zahradu, herní prvky a klid od městského ruchu a dopravy.

Z čeho máme další obrovskou radost, to je dokončení celkové modernizace budovy školy, učeben, infrastruktury, bezbariérovosti a školního atria - venkovní přírodovědné učebny. Od tohoto školního roku mohou naši žáci i učitelé naplno využít veškeré moderní vybavení, pomůcky, techniku i nové prostory.

Přeji nám všem, žákům, rodičům a zaměstnancům školy, ať si můžeme užít každý školní den v tomto roce zcela naplno, bez omezení a zákazů, s plnou výukou, akcemi a vším, co ke školnímu životu patří.

Na prvních stránkách 27. ročníku Bědy vám přinášíme ohlédnutí za školními akcemi, které proběhly v úplném závěru minulého školního roku a do předchozího letního čísla Bědy se tedy nedostaly.

Exkurze do muzea

Autoři: Mgr. et Mgr. Miriam Mitvalská
a Mgr. Miloslav Janků

Třída 7.B navštívila v červnu Městské muzeum v Lanškrouně. Žáci se seznámili s tím, co je a jak vypadá rychtářské právo. To pochází z 18. století a vypadá jako žezlo (ferula). Rychtář (dnešní starosta) jej používal jako nástroj pro vyjádření souhlasu, názoru, rozhodnutí.

V další části nám bylo představeno Muzejní nej... Jedná se o výstavu například nejpichlavějších věcí, nejluxusnějších hodin, nejnověji restaurovaného nábytku, nejužitečnějšího předmětu v domácnosti, kterým je pračka atd. Mohli jsme se podívat na obrazy známé malířky Veroniky Balcarové, bustu generála M. R. Štefánika a zlomek vrtule z letadla, ve kterém havaroval a zemřel. Nejohroženějším sbírkovým předmětem je mamutí kel, který se našel při hloubení studny.

Na závěr prohlídky žáci dostali pracovní listy zaměřené na různé části, jako je přírodověda, historie, fotografie atd. Vyzkoušeli si tak svou paměť, protože všechny potřebné informace k vyplnění získali od ředitelky muzea PaedDr. Marie Borkovcové, které tímto děkujeme za zajímavý výklad.

Pasování na čtenáře v knihovně

Autorka: Mgr. Jana Fryaufová

Na Den dětí se konečně 2.B po roce dočkala Pasování na čtenáře v místní knihovně. Všichni žáci prokázali, že už jsou velmi dobří čtenáři a hravě zvládali zadané úkoly, které pro ně připravila paní knihovnice Iva Semlerová. Říkanou se jim podařilo přivolat „Královnu ABECEDKU“, která je mečem pasovala na čtenáře. Za odměnu každý dostal knížku od spisovatelky Lenky Rožnovské Katka a Klokán ze šuplíku. Také si všichni odnesli kartičku čtenáře a hned si jednu knihu vypůjčili domů. Knižka už pro ně bude vždy dobrým kamarádem.

Projektový den – Léčivé prameny v Jeseníku

Autorka: Mgr. Jana Fryaufová

Ve dnech 19. a 20. května 2021 se žáci 2.A a 2.B zúčastnili projektového dne s názvem Léčivé prameny v Jeseníku. Úkolu se ujala PaedDr. Alena Malá, která za žáky přijela právě z tohoto krásného lázeňského města. Úvodem se žáci seznámili s historií města Jeseníku a přilehlých lázní, které nesou jméno jejich zakladatele Vincenze Priessnitz, jehož 222. výročí narození si letos připomínáme.

Základem projektu byl film s názvem Vincenz Priessnitz, který byl natočen podle životopisné knihy Miloše Kočky – Prameny živé vody. Zhlédnutí filmu bylo rozděleno do tří částí a po každé části následovaly kromě povídání o filmu i zajímavé úkoly, například skládání rozstříhaného souvislého textu, složení rozstříhaného obrázku a kvízu.

Na závěr projektu jsme využili pobytu venku na čerstvém vzduchu a provedli pokus poznávání odlišných druhů pitné vody, k čemuž žáci využili svoji chuť a čich. Toto se jim nejvíce líbilo a užili si i spoustu legrace. Při závěrečném hodnocení projektového dne byli žáci oceněni a odměněni za svou aktivitu a přístup.

Co dodat závěrem? Myslím si, že celý den byl velmi podnětný a pro žáky přínosný, zvláště v dnešní době, která je poznamenána celosvětovou pandemií. Priessnitzovo heslo „Následovat přírodu, nic nevynucovat“ je dnes mnohem aktuálnější než dřív. Žáci si uvědomili a odnesli spoustu nových poznatků a zjistili, že je důležité se o své zdraví starat každý den a že k tomu stačí využívat blahodárné účinky studené vody, tzn. otužování, omývání, pití a sprchování spolu s pobytem na čerstvém vzduchu.

Třeba i Vás tento projekt inspiruje k návštěvě Jeseníku a jeho lázní, které nabízejí návštěvníkům kromě nádherných přírodních panoramat i spoustu rekreačních aktivit.

Erasmus+ a výtvarná výchova

Autorka: Mgr. et Mgr. Miriam Mívalská

Ve výtvarné výchově jsme pro projekt OUT via ICT vyráběli loutkové divadlo k pohádce O Budulínkovi. Tato pohádka je součástí knihy národních pohádek a legend šesti evropských zemí, které na projektu spolupracovaly. Naším záměrem bylo nacvičit tuto pohádku jako divadelní loutkové představení v anglickém jazyce a předvést hostům při posledním projektovém setkání, které se mělo odehrát v Lanškrouně. Kvůli pandemické situaci se toto setkání bohužel neuskutečnilo. Přesto jsme divadlo dokončili a plánujeme jej zahrát při oslavě Erasmus Days v příštím školním roce.

Velké poděkování patří žákyním 7.B a 8.B, bez kterých by divadlo nevzniklo, a to konkrétně Adéle Chmelíkové, Tereze Boháčové, Petře Dubovské, Kláře Janíčkové, Tereze Jurajdové, Nie Kalandrové a Sáře Šebrové.

Výherce celoroční soutěže „DESKOVKY“

Za redakci Mgr. Jana Kernová

Již druhým rokem jsou našim čtenářům představovány na stránkách Bědy všechny možné a dostupné deskové hry. Nezůstáváme však jen u návodu, jak si hru užít - v rubrice „Deskovek“ si můžete i zasoutěžit. V uplynulém školním roce 2020/21 byl nejúspěšnějším řešitelem většiny kvízů Bartoloměj Komrský. Za svoji vytrvalost si převzal na konci června od redakčního týmu Bědy poukaz na nákup libovolné deskové hry v hodnotě 500 Kč. Gratulujeme!

Ocenění školního časopisu za rok 2020

Za redakci Bědy: Mgr. Jana Kernová

Ve středu 23. 6. 2021 si převzal redakční tým školního časopisu Běda od pana starosty Mgr. Radima Vetchého ocenění v rámci ankety Mládež reprezentuje město Lanškroun. Na radnici se nám dostalo vřelého přivítání a měli jsme možnost si s panem starostou chvíli popovídat o práci pro časopis.

Všichni z Bědy jsme rádi, že se naše čísla, články a příspěvky v roce 2020 líbily a že Běda odolal nepříznivému období Covidu. Časopis vycházel i při distanční výuce, která trvala od října do května.

Ve školním roce 2021/22 bude Běda vycházet již 27. rokem a výtisk Podzim 21 se připravuje. Tak brzy na shledanou.

První školní den

Napsaly a vyfotografovaly Mgr. Ladislava Zacharová,
Mgr. Věra Kubelková a Irena Hajzlerová

Ve středu 1. září nastal dlouho očekávaný den pro malé školáky. Do prvních tříd naší školy přišlo 28 prvňáčků. Děti a rodiče osobně přivítal ředitel školy Milan Valúšek, třídní učitelky Věra Kubelková a Ladislava Zacharová, asistentka Irena Hajzlerová a vychovatelky Marcela Brýdlová a Jitka Smejkalová.

Školní rok začal netradičně. Děti se za pomoci rodičů otestovaly antigenními testy na Covid 19. Všichni to úspěšně zvládli. Teprve potom začal program prvního dne ve škole. Děti si povídaly s učitelkami, seznamovaly se s pomůckami, prohlédly si pěkně vyzdobenou třídu. Hledaly svá jména a zdobily první jmenovky. Naučily se i úvodní básničku a prohlédly si dárky, které dostaly od hejtmana Pardubického kraje a starosty města Lanškroun.

Všem prvňáčkům přejeme krásný první rok ve škole!

Zvykáme si v novém

Autorka: Mgr. Eva Böhmová

Předchozí tři školní roky se žáci nynější 4.A učili na budově Palackého. Letos je čekala změna a velké stěhování. Od 1. září se z nich stali žáci hlavní budovy na ulici Smetanova.

Úspěšný školní rok všem!

Ve třídě se zabydleli snadno, přivítali i nové spolužáky. Po budově se zorientovali velice rychle a řekla bych, že se tu již dobře sžili s okolím. Přeji jim i sobě, aby se nám zde dobře pracovalo, abychom chodili do školy zvesela a práce nám šla dobře od ruky.

Akce třídy 6.A

Autoři: Veronika Hubálková, Aneta Pokorná, Klára Míková a Adam Jurajda VI.A

Třetí den nového školního roku jsme měli v 6.A adaptační program. Hráli jsme různé hry na seznamování, tvořili jsme si třídní pravidla, zjišťovali informace o spolužácích a zdobili si svůj monogram.

Ve čtvrtek 16. 9. byla naše třída 6.A s paní učitelkou Urbanovou v Městské knihovně v Lanškrouně. Paní ředitelka Netušilová nám povídala o knihách a o tom, jak to tam funguje. Byla tam asi miliarda knih a bylo to tam pěkné. Nakonec jsme si mohli nějakou knihu vypůjčit a dostali jsme záložku.

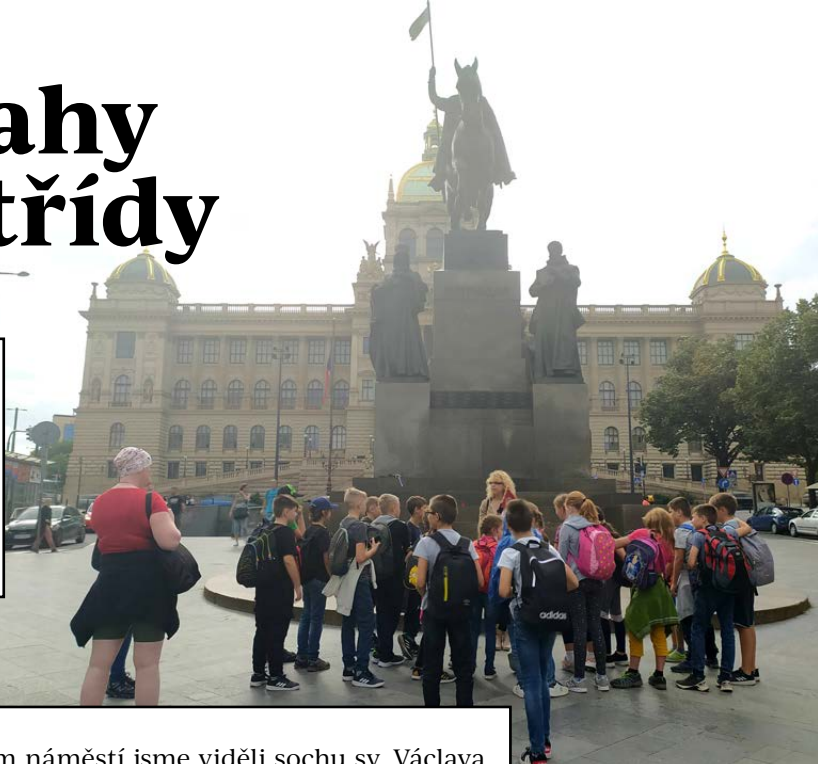
V pátek 24. září se naše třída 6.A byla podívat v Městském muzeu v Lanškrouně na výstavě Knihaři. Paní učitelka z odborného učiliště nám jako průvodkyně říkala a ukazovala, jak se vyrábějí desky na knihy, různé obaly, dárkové krabičky a jiné pěkné věci. Žáci 3. ročníku nám pak pomáhali si vyrobit miniknihu a ozdobnou krabičku ve tvaru motýla. Výstava i dílny byly super.

Exkurze do Prahy očíma žáků 5. třídy

„Ve čtvrtek jsme jeli do Prahy vlakem. Jeli jsme z Lanškrouna do České Třebové a z České do Prahy. Z nádraží jsme šli na Václavské náměstí a tam jsme se sešli s paní průvodkyní.“

Adam Kunc

„Na Václavském náměstí jsme viděli sochu sv. Václava a Národní muzeum. Potom jsme jeli metrem pod řekou Vltavou a vystoupili jsme na stanici Malostranská. Když jsme vyšli z metra, tak jsme vystoupali po 100 starých zámeckých schodech k Pražskému hradu.“

Viktorie Břízová

„Potom jsme byli v chrámu sv. Víta, kde byly korunační klenoty. Sice nebyly pravé, ale byly moc krásné.“

Gabriela Jílková

„Viděli jsme i, jak se střídá hradní stráž. Střídá se každou hodinu. Cestou zpátky na vlak jsme viděli Pražský orloj.“

Jakub Tůma

„Šli jsme po Karlově mostě, kde jsme viděli Vltavu, a když jsme byli cca v půlce mostu, tak jsme se zastavili u kříže, kde jsme si splnili přání, ale nikomu jsme to nemohli říct, jinak by se nám to nesplnilo.“

Nela Janíčková

„Před vstupem do hradu nás zkontrolovali, jestli u sebe nemáme něco nebezpečného. Byl tam krásný výhled na Prahu. Pak se šlo do Zlaté uličky. Mohli jsme jen do čtyř domečků. Šli jsme do čarodějnického domu a domu, kde se nahrávaly staré filmy. Také jsme byli v mučírně, tam to bylo nejlepší.“

Dan Kutnar

„A šli jsme do mučírny Daliborky, která se jmenuje podle prvního vězně Dalibora. Bylo to tam hustý. Byl tam mučící nástroj housle, do kterých se zavíral vězeň. Potom jsme šli do Vladislavského sálu, který se jmenoval po Vladislavu Jagellonském a dřív sloužil i pro turnaje na koních.“

Jan Kučera

„Nakonec jsme měli zmrzlinu a pak jsme šli na hlavní nádraží. Dojeli jsme do České Třebové, pak utíkali na vlak do Rudoltic, tam jsme přestoupili na vlak do Lanškrouna. A v 19.30 jsem byl doma.“

Radim Beneš

„Výlet se nám moc líbil. Praha je krásná.“

Dominik Lechnýř

Trocha environmentální výchovy

Autorka: Mgr. Martina Fiebigerová

Zdroj: www.recyklohrani.cz

Recyklohraní

Tým Recyklohraní děkuje všem, kteří se zapojili do sběrových kampaní (drobné elektro, mobilní telefony, tonery, baterie) i do plnění osvětových úkolů, a to i přes nepříznivý „covidový“ rok. V programu je registrováno již 3815 škol.

Novinky

A na co se můžete těšit letos? Novinkou je celoroční hra, která bude probíhat po celý školní rok. Školy budou získávat body za splnění osvětových úkolů a také ze sběrové kampaně. Ty, které se na konci května umístí v žebříčku do 400. místa, získají poukázky do řetězce Kaufland.

Osvětové úkoly

A jaké osvětové úkoly na nás čekají? Teď na podzim je ještě možnost zapojit se do 1. úkolu, kterým je tzv. recyklovaná šipkovaná. Hrát ji můžete se svou třídou, ale je možné si ji připravit i s kamarády či členy rodiny. Veškerá zadání jsou k mání široké veřejnosti přímo na webu Recyklohraní. Následující úkol bude propojen s matematikou – spočítáte si svou vodní stopu. Poté budete pátrat po dopadu mobilních telefonů na životní prostředí. V předposledním úkolu se vrátíme k tématu baterií a proč je tak důležité baterie třídit. V posledním (již letním) úkolu se podíváme na téma kompostování. Myslím, že se máte nač těšit! Připomínám, že úkoly můžete plnit se svou třídou nebo individuálně. Budu velice ráda, když se zapojíte.

Sběrové kampaně

První sběrovou kampaní je sběr drobného elektra, a to do 20. října. Následující sběrová kampaň bude zaměřena na staré mobilní telefony – Starý mobil pro Remobil. Tato kampaň poběží až do konce ledna. Pokud tedy máte doma staré a nefunkční mobily, můžete je předat k recyklaci. Na jaře bude opět probíhat sběr drobného elektra. A jak to letos bude se sběrem vysloužilých baterií? Ten bude probíhat po celý školní rok. Baterie tak můžete vyhazovat do označeného boxu, který je umístěn pod schody u třídného odpadu.

Podrobnosti se budete dozvídat postupně přes webové stránky školy (www.zsbs.cz).

K využití jsou samozřejmě i materiály EKOABECEDY, kde je již nově zařazena kategorie o vodě – veškeré materiály jsou volně ke stažení.

Zapojíte se do plnění osvětových úkolů či sběrových kampaní? Myslím, že je to výzva, která nás nebude stát nijak velké úsilí. Pojďme do toho!!!

Všem předem děkuji za pomoc – za pomoc přírodě – pomoc nám všem.

„Příroda to tak vymyslela, že každý nakonec nějak dostane, co si zaslouží.“

Robert Fulghum (spisovatel, filosof a učitel)

Evropský týden recyklace baterií (6. –12. září)

Cílem tohoto týdne bylo připomenout veřejnosti důležitost třídění a recyklace baterií. Vyhlašovatelem kampaně je sdružení národních organizací EUCOBAT. Českou republiku zastupuje společnost ECOBAT. Tradice evropského svátku recyklace baterií vznikla před šesti lety díky iniciativě České republiky.

Pojďme si díky Recyklohraní připomenout pár zajímavých faktů:

Sběr a recyklace baterií jsou prospěšné pro životní prostředí.

Ze sta kilogramů použitých baterií jsme schopni získat díky recyklaci minimálně 74 kilogramů ušlechtilých kovů nebo jejich slitin. Z tužkových baterií jde především o železo a mangan, z dalších typů baterií pak také kobalt, nikl, měď nebo i stříbro. Jejich opětovným využitím chráníme přírodu před zbytečnou těžbou nerostných surovin. Zároveň zamezujeme uvolňování škodlivých látek z baterií, včetně těžkých kovů, které znečišťují ovzduší, půdu, podzemní a povrchové vody.

Rezervy máme stále

Ve sběrné síti společnosti ECOBAT spotřebitelé v České republice v roce 2020 odevzdali k recyklaci přes 1776 tun baterií. To je přibližně stejná hmotnost jako 10 kovových konstrukcí Petřínské rozhledny. Rezervy však máme. Toto množství představuje přibližně 45 % baterií, které se v České republice dostaly do oběhu. Z toho vyplývá, že každoročně u 2170 tun baterií přicházíme o možnost zajistit jejich efektivní recyklaci. Pro představu, toto množství odpovídá bezmála 86 800 000 kusů baterií.

Kvíz EVVO

Nyní pojdme potrápít mozkové závitky. Hrajeme opět o zajímavé ceny! Nevíš si rady? Požádej o pomoc rodinu, spolužáka nebo strýčka Googla. Tak s chutí do toho!

1. Z kolika GRAMŮ použitých baterií se získá minimálně 74 kg ušlechtilých kovů či slitin?

- A) 10 000
- B) 100 000
- C) 1 000 000

2. Jakou chemickou značku má železo (anglicky iron, latinsky ferrum)?

- A) Fe
- B) F
- C) I

3. Jakou chemickou značku má měď (anglicky copper, latinsky cuprum)?

- A) C
- B) Co
- C) Cu

4. Kolik KILOGRAMŮ baterií odevzdali spotřebitelé v ČR k recyklaci roku 2020?

- A) 1776
- B) 177 600
- C) 1 776 000

5. Kolik procent baterií se k recyklaci NEODEVZDALO?

- A) 45
- B) 55
- C) 65

Okénko do světa deskových her Vše nej!

Autorka: Martina Komrsková

Počet hráčů: 3-8
Doporučený věk: od 8 let
Herní doba: 45-60 min
Rok vydání: 2006

Pomalou rozbalujete balíček, prsty zkoumáte tvar dárku, hlavou vám prolétne několik myšlenek, co by v tom balíčku asi mohlo být...

Rádi dostáváte a dáváte dárky? Pak je tahle hra přesně pro vás, protože se celá kolem dávání dárků točí. Vše nej! dokonale otestuje váš cit pro výběr dárků a cílem hry je stát se nejlepším v dávání i přijímání dárků.

V každém kole se rozloží otevřená nabídka dárkových kartiček. Dárky v různých finančních hodnotách jsou rozdělené podle barev (žlutá, modrá, červená, černá). Každý pak pomocí darovacích žetonů musí dát spoluhráčům nějaký dárek. Ideálně takový, o kterém si myslí, že by si ho spoluhráč opravdu přál. Poté všichni umístí na dárky své práci žetony, které označují jejich zájem o daný dárek.

Nakonec dojde k vyhodnocení. Postupně každý odkrývá svá přání, vyhodnocuje, co od koho dostal, a počítají se body. Na bodovací tabulce se pohybují otevřené a zavřené krabičky, podle toho, jak se komu vede dávat nebo dostávat ty správné dárky. Kdo dostane oba své balíčky do cíle jako první, vyhrál.

Hra je velmi originální a vtipně vymyšlená, lze ji hrát jak s dospělými, tak i s dětmi. Je opravdu nenáročná a dozvíte se o svých spoluhráčích spoustu nového.

Kvíz:

1. Jaké barvy určují hodnotu dárku?
2. Pro kolik hráčů je hra určena?
3. Jaké figurky se pohybují na bodovací tabulce?
4. Co se umístí na dárky, které bychom chtěli?
5. Jaký nejlepší dárek jsi kdy dostal/a?

Rozhovor s českou zpěvačkou Jitkou Zelenkovou

Vzpomínáte ráda na školní léta? Vzpomínám moc ráda na základní školu v Rakovníku, to byly takové ty dětské roky, kdy jsem až tak nevnímala učení, protože mi šlo tak nějak samo sebou. O to víc času jsem měla na to vnímat okolí. Bylo to dětsky hravé, měla jsem bezva kamarádky, se kterými jsme blbnuly. Vybavuji si krásné cesty do školy a ze školy Na Zátiší, kde jsme bydleli s babičkou a dědečkem. Na druhý stupeň zas tolik vzpomínek nemám, byla jsem chvíli v Praze u maminky a pak s tatínkem v Poděbradech. Velmi jsem si pak užívala gymnázium v Poděbradech, kde jsem měla skvělé spolužáky i profesory. Ale musím přiznat, že škola pro mě vždycky víc než o učení byla o kamarádech.

Jaké předměty patřily k Vaším nejoblíbenějším? No rozhodně tělocvik a samozřejmě hudební výchova! Měla jsem ale taky moc ráda češtinu, což mi zůstalo i v dospělosti. Proto taky tak ráda zpívám české texty. Na střední jsem měla z nepochopitelných důvodů ráda chemii, ale jinak mě přírodovědné předměty moc nebavily. A taky dějepis, ale to bylo vyloženo zásluhou naší paní profesorky Matějčkové, protože dokázala poutavě přednášet látku. A to je strašně důležité! Myslím, že to platilo tehdy a dnes to platí snad ještě víc.

Měla jste oblíbenou učitelku (učitele)? Ano, právě paní profesorku Matějčkovou. A pak ještě učitele francouzštiny pana profesora Kloučka. Vždycky, když jsem chtěla oddálit zkoušení, navrhla jsem mu, že bychom si mohli zazpívat. Pochopitelně ve francouzštině! Sice jsem měla na vysvědčení vždycky trojku, ale kdo ví, jak by to dopadlo, kdybych tolik nezpívala.

Máte nějakou vtipnou historku ze školních lavic? Před maturitou, když jsme se fotili na maturitní tablo, tak jsme si s holkama malovaly oči krémem na boty, protože normální líčidla nebyla k dostání. A taky jsem si lepila řasy. Měli jsme jednu spolužačku, která se fotila v šedivém kostýmku. A já jsem jí položila na židli ten krém na boty. Přísahám, že už si nepamatuju, jestli to bylo nedopatření nebo schválnost. No, Magda si do něj sedla, v tu chvíli se jako by zastavil čas, Magda se pomalu otáčela, aby zjistila, co způsobilo ten podivný pocit při dosedu. A pak se prudce zvedla, přiskočila ke mně asi na pět centimetrů a rychlým pohybem mi ty nalepené řasy strhla. Holky se tím dodnes baví na každém našem srazu.

Jaké bylo Vaše vysněné povolání? Já jsem chtěla být lékařka nebo zdravotní sestra! Docela dlouho, vlastně celé dětství. Až na gymnáziu se to náhle stočilo ke zpívání. A od té chvíle bylo jasno, že jediné povolání pro mě je s mikrofonom v ruce. Naštěstí! Já mám dodnes ke všem zdravotníkům takovou úctu, že si vůbec nedovolím pomyslet, že bych byla jednou z nich.

Co děláte ve volném čase? Jakého máte koníčka? Víte, co je mým největším koníčkem? Hudba! Snad odjakživa. Nutila jsem děti zpívat už na základce! A hudba zůstala mým největším koníčkem i v době, kdy už to byla moje práce. Já nejsem moc typ třeba na sázení kytek nebo modelování. Nemám na to trpělivost. Takže jsem věrná hudbě, ráda ji poslouchám, hledám různé spojitosti, rozdílnosti, zkoumám, jak se dá jedna písnička zpívat a hrát sto různými způsoby. Přemýšleli jste někdy takhle o hudbě? Jestli ne, tak je to škoda! Zkuste to!

A nyní stručně:

Oblíbené jídlo:

Saláty všeho druhu

Oblíbená filmová pohádka:

Princezna se zlatou hvězdou

Oblíbený film:

Forrest Gump

Oblíbený autor nebo kniha z dětství:

Malý Bobeš, Tajuplný ostrov, Broučci, Kytice

Oblíbený autor nebo kniha:

Raymond Chandler a další autoři detektivek

Oblíbený zpěvák/zpěvačka:

Steve Wonder, Ray Charles a spousta dalších

Oblíbené motto:

Co tě nezabije, to tě posílí.

Oblíbený herec/herečka:

Ivan Trojan a celý soubor Dejvického divadla

Rozhovor s učitelem Mgr. Pavlem Kleinem

Můžete se nám blíže představit?
Jmenuji se Pavel Klein a přicházím z malého města Štítý. Již nějaký ten rok pracuji jako učitel, na kterého jsem studoval střední i vysokou školu. Mám vystudovanou aprobaci Německý jazyk a Základy společenských věd. Na škole v Lanškrouně nyní učím němčinu a občanku.

Vzpomínáte rád na školní léta? Určitě ano, jsou to léta plná hezkých vzpomínek od základní školy až po vysokou.

Jaké bylo Vaše vysněné povolání?
Mé vysněné povolání bylo stát se hajným. Když jsem se ale později dozvěděl, že místo zvěře se dotýčný stará spíše o dřevo, tak jsem od toho upustil a věnuji se tak alespoň myslivosti ve volném čase.

Čemu se věnujete ve volném čase?
Jaké jsou Vaše koníčky? Myslivost, turistika, sport (badminton, florbal, fotbal) a různé společenské akce s přáteli.

Co Vám vadí na ostatních lidech?
Ignorance, arogance, nadřazenost a neupřímnost.

Zažil jste nějaký trapas? Jednou, když jsem přijel s bratrem k babičce, jsem spatřil tesaře, co opravovali střechu na jejím domě. Něco jsem o nich na chodníku humorně pronesl a jeden z nich šel v tu chvíli přímo za mnou. :D

Jaké je Vaše životní krédo? Život je jedna velká zkušenost.

Co byste vzkázal žákům naší školy?
Učit se a mít dobré vztahy se spolužáky i učiteli. Kromě samotného biflování se navíc vždycky najde něco, co si ze školy žáci s sebou mohou odnést do života. Takže, pozorně poslouchejte!

A teď stručně:

Oblíbené jídlo:

Je toho více, ale nikdy mě neomrzí chuť klasického jídla v podobě smaženého vepřového řízku a bramborového salátu.

Oblíbená filmová pohádka:

S čerty nejsou žerty

Oblíbený film:

Operace Silver A, Žena v černém

Oblíbený autor

nebo kniha z dětství:

Eduard Štorch – Lovci mamutů
nebo Karel May – Vinnetou

Oblíbený herec/herečka:

Sylvester Stallone

Oblíbený zpěvák/zpěvačka:

Ed Sheeran

Oblíbený předmět ve škole:

Dějepis

Slavné osobnosti zdraví časopis Běda

PRO Bědu!
Mňága a Žďorb

Mňága a Žďorb

jazzový
a swingový
zpěvák
Jan Smigmator

Kostel sv. Václava ve Staré Boleslavi

Historické okénko Václav

Autor: Mgr. Miloslav Janků

28. září slaví svátek Václav. Toto jméno je slovanského původu a znamená více slavný, slavnější. Snoubí v sobě slovanské hodnoty i kousek české národní hrdosti. Četnost užívání toho jména u nás se drží ve druhé desítce a náleží mu 12. místo. I když v poslední době má klesající tendenci, přesto v České republice máme necelých 140.000 Václavů.

Nejznámějším nositelem tohoto jména bezesporu byl Svatý Václav

(* 907, † 28. 9. 935), český přemyslovský kníže, který stál u zrodu našeho státu, patron naší vlasti, symbol české stát-nosti, k němuž se symbolicky obracel celý český národ ve zlých časech.

Narodil se v roce 907 v rodině knížete Vratislava a kněžny Drahomíry. Jeho děd byl kníže Bořivoj a babička kněžna Ludmila, která převzala výchovu malého Václava. Vychovávala jej v duchu křesťanských zásad a měla rozhodující vliv na formování jeho osobnosti. S naprostou určitostí můžeme říci, že lidé v období raného středověku vyznávali jiné hodnoty, které s křesťanskými zásadami, tak, jak je známe i z našeho právního řádu, neměly nic společného. Právě zde lze spatřovat příčinu sporu mezi Drahomírou a Ludmilou, jenž později vyvrcholil vraždou Václavovy babičky Ludmily 15. 9. 921, od níž si v letošním roce připomínáme 1100 let.

V roce 921 zemřel Václavův otec kníže Vratislav a vlády se ujala jeho matka Drahomíra do doby nástupu Václava v roce 925. Za hrůzný čin svou matku poslal na Budeč a věnoval se státním záležitostem. Velké starosti mu činila východofranská říše, usilující o začlenění českého knížectví mezi sjednocená knížectví na území dnešního Německa. Spor s východofranským králem Jindřichem I., zvaným Ptáčník, vyvrcholil bojem, ve kterém byl Václav poražen a zavázal se platit nechvalně známou daň z míru, tzv. tribut. Tím Václav zemi zajistil mír, pořádek a do jisté míry také samostatnost. Bohužel ne všichni to tak vnímali, včetně jeho mladšího bratra Boleslava a matky Drahomíry. Neustálá kritika Václava ze strany jeho odpůrců spřádala plány Boleslava na odstranění svého vlastního bratra. U příležitosti svátku Kosmy a Damiána Boleslav v roce 935 pozval matku Drahomíru a bratra Václava na svůj dvůr ve Staré Boleslavi. Podle SVATOVÁCLAVSKÉ legendy na druhý den ráno po zmíněném svátku Václav po cestě na ranní bohoslužbu do chrámu byl mečem napaden vlastním bratrem Boleslavem. Těžce zraněného Václava zabili členové družiny Boleslava v předsálí chrámu ve Staré Boleslavi.

Za 3 roky po jeho tragickém úmrtí za velkého zájmu lidu bylo Václavovo tělo přeneseno do Prahy a uloženo v rotundě sv. Víta na Pražském hradě. Václav byl římskokatolickou církví prohlášen za svatého. Místo jeho posledního odpočinku se nikdy nezměnilo. Nad jeho hrobem král a císař Karel IV. (* 1316, † 1378) nechal vybudovat kapli sv. Václava, která je součástí Svatovítské katedrály Pražského hradu. Ostatky Václava již za Karla IV. byly z hrobu vyzdvíženy a lebka vyňata mimo hrob. Na ní měla spočívat svatováclavská koruna českých králů, symbolicky věnovaná Karlem IV. Václavovi. Karel IV. od svých rodičů Jana Lucemburského a Elišky Přemyslovny dostal při křtu jméno Václav, čímž se rodiče hlásili k přemyslovským předkům.

Kult svatého Václava, obdobně i kult jeho babičky svaté Ludmily, náleží k naší národní tradici. Od raného středověku oba světci zapomenuti nikdy nebyli.

Halloween, Samhain a Dušičky

Autorka: Mgr. Michaela Čadová

Ani v podzimním čísle Bědy nesmí chybět svátky a tradice. Co vás napadne, když se řekne „podzimní svátek“? Bude to Halloween nebo to budou Dušičky? A slovo „Samhain“ už jste někdy slyšeli? Tak to vezměme podle kalendáře hezky postupně.

Halloween

Americký svátek, dýně, strašidelné masky, sladkosti... Napadá vás něco dalšího, co se spojuje s tímto svátkem? 31. října se v anglicky mluvících zemích slaví Halloween. A čím dál víc se dostává i k nám. Jak tento svátek probíhá? Děti se obléknou do strašidelných masek a kostýmů a vyrazí koledovat sladkosti. S koledou se pojí pořekadlo „trick-or-treat“ = „Dejte mi koledu nebo vám něco provedu“.

Lucerny z vydlabané dýně, které mají ochránit před zlem, černé kočky, netopýři, kostlivci, duchové, černá a oranžová barva – to vše je Halloween.

Dušíčky

V kalendáři je najdete 2. listopadu jako „Památku zesnulých“. Většina z nás si je spojuje s návštěvami hřbitovů, zdobením hrobů květinami a věnci, zapalováním svíček a vzpomínáním na naše blízké. Naši předkové v tento den pekli „dušičky“, pečivo plněné povídky nebo mákem. Věřili, že duše vystupují ze záhrobí, aby navštívily své příbuzné. V ten den se nesmělo zametat, aby se „dušičky“ nevyplašily. Členové rodiny se sešli u stolu a společně vzpomínali.

A aby dnešní článek nekončil smutně, mám pro vás otázku. Znáte film Coco? Tenhle animák, který získal mnoho ocenění, se točí kolem mexického Dne mrtvých (Día de los Muertos). Kromě toho, že vás možná rozvlí a roztančí, tak taky připomene, jak důležitá je rodina a vzpomínky na naše blízké.

Samhain

Samhain je jedním z nejdůležitějších keltských svátků, který se slaví v noci z 31. října na 1. listopadu. Pro staré Kelty bylo toto datum magické – začátek roku, začátek temné poloviny roku, příprava na zimu, chlad a tma. V tuhle noc se na jediný den v roce propojoval svět živých a mrtvých. V době Samhainu se vzpomínalo na zemřelé, zapalovaly se ohně, aby zemřelé duše našly cestu zpět. Nepřipomíná vám to trochu „naše“ Dušičky?

Jen pro zajímavost – temná polovina roku končila na konci dubna, kdy se slavil svátek Beltain, tedy „čarodějnice“.

Poznáš, která je to unikátní světová stavba?

Tento rok budeme pokračovat v hledání dalších zajímavých staveb.

Dnes se podíváme na tvorbu světoznámého architekta (**1. část tajenky**).

Hledáme jeho nejznámější stavbu, která se nachází v (**2. část tajenky**).

Práce na stavbě začaly v roce 1882 a trvají dodnes, je to proto, že chrám je stavěn pouze z darů a příspěvků.

Po dostavění by budova měla mít 18 věží symbolizujících 12 apoštolů, 4 evangelisty, Pannu Marii a nejvyšší (170 m) Ježíše Krista. Český název chrámu je (**3. část tajenky**).

1. část tajenky

$$4 \times (2 + 3) = \dots\dots\dots$$

$$50 - (3 \times 13) = \dots\dots\dots$$

$$-19 + 24 = \dots\dots\dots$$

$$(7 + 3) \times (-12 + 22) = \dots\dots\dots$$

$$-19 + 4 \times 5 = \dots\dots\dots$$

$$-30 : (-10) = \dots\dots\dots$$

$$-6 \times 3 + 20 = \dots\dots\dots$$

řecké písmenko ω

řecké písmenko α

nástroj pro rýsování kružnic

řecké písmenko δ

řecké písmenko π

u rovinných útvarů určujeme obvod a

řecké písmenko

2. část tajenky

řecké písmenko β

$$25 \% \text{ z } 80 = \dots\dots\dots$$

$$1 \% \text{ z } 1400 = \dots\dots\dots$$

$$10 \% \text{ ze } 300 = \dots\dots\dots$$

$$25 \% \text{ z } 24 = \dots\dots\dots$$

$$1 \text{ km} = \dots \text{ mm} \dots\dots\dots$$

$$200 \% \text{ z } 50 = \dots\dots\dots$$

$$50 \% \text{ z } 30 = \dots\dots\dots$$

$$20 \% \text{ z } 25 = \dots\dots\dots$$

Hledanou stavbou je:

3. část tajenky

těleso podobné hrací kostce ...

10 % z 140 =

50 % z 24 =

200 % z 4 =

1 % z 700 =

100 cm = 1.....

řecké písmenko Ψ

200 % z 6,5 =

řecké písmenko β

$0 + 5 \times (-4) =$

řecké písmenko π

čitatel a jmenovatel tvoří.....

7 z 14 je... %.....

5 z 50 je... %.....

0,5 % z 400 =

$-6 + 11 =$

10 z 50 je... %.....

$6 \times (-5) + 40 =$

13 z 1300 je... %.....

úhel 145° je

80 z 800 je... %.....

počet měsíců v roce.....

řecké písmenko α

$0,5 \times 10$

rovinný útvar, který má 4 pravé úhly a vždy 2 a 2 strany stejně dlouhé

řecké písmenko ρ

$100 \times 0,08 =$

25 % z 28 =

řecké písmenko ω

$5 \times 0,2 =$

$-6 + 5 \times 3 =$

Podzimní luštěnka od Natálie

Autorka: Natálie Vašíčková, IX.A

Černobílí ptáci, kteří na začátku podzimu odlétají do teplých krajín ...

Lesní zvíře s parohy je

Na podzim pouštíme

Na podzim mají připravenou zásobu ořechů

Po stromu, který se skácí, zůstane

V říjnu vyřezáváme

Zvířata se ukládají k zimnímu

Mají zelenou pichlavou skořápku

Na podzim se zahrabávají do listů

Ovoce, které je kulaté a červené nebo zelené

Po dešti chodíme do lesa na

Padá na podzim ze stromů

Když prší, tak na nohou nosíme

Klářina luštěnka

Autorka: Klára Langrová

nejlepší přítel člověka

co se sklízí na podzim

zvíře s ostny

v tomto ročním období slaví svátek Eva a Adam

sají mateřské mléko

zvíře, které se rádo myje

Fyzikální osmisměrka

Autor: Mgr. Jana Kernová

Vyhledej a vyškrtej názvy z oblasti fyziky. Zbývá písmena vytvoří tajenku.

..... se označuje současné
znění dvou nebo více tónů
s různou frekvencí.

A	A	M	O	K	O	S	K
M	A	A	B	O	S	I	L
P	N	G	J	O	U	L	E
É	U	N	E	E	R	O	S
R	T	E	M	R	Ě	M	S
O	P	T	I	K	A	Ě	R
D	L	A	T	S	Y	R	K

OBJEM

SILOMĚR

METR

LIS

AMPÉR

TUNA

OPTIKA

EROS

JOULE

SMĚR

MAGNET

KRYSTAL

OKO

Německá luštěnka

Autorka: Mgr. Eva Doubravská

růžová								
ne								
dědeček								
středa								
šest								
babička								
modrá								
pátek								
červená								

Sofiina anglická luštěnka

Autorka: Sofie Šmídová, VII. C

listí														
deštník														
otec														
hrnek														
pondělí														
neděle														

Aniččxina anglická luštěnka

Autorka: Anna Uong, VII.C

duch														
bonbony														
3. lízátko														
4. koledování														
5. zombie														
6. čarodějnice														
7. kostýmy														
8. upír														
9. dýně														

Výherci z minulého čísla

Lambada, str. 2

1. místo: Novotná Michaela, VII.B
2. místo: Šemberová Aneta, VII.B
3. místo: Gloserová Monika, IX.A

Obrázek na vybarvení - zmrzlina, str. 3

1. místo: Šemberová Sofie, VII.A
2. místo: Uong Anna, VII.C
3. místo: Janečková Viktorie, III.B

Obrázek na vybarvení - summer, str. 3

1. místo: Gloserová Monika, IX.A
2. místo: Kolomazníková Hana, VI.B
3. místo: Kyrál Michal, III.B

Okénko deskových her, str. 8

1. 4-8 hráčů; 2. Správné napovídání; 3. Na jeden nádech;
4. Číslo místnosti, kde hráč stojí; 5. Když nikdo neuhodne

1. místo: Komrska Ben, VII.C
2. místo: Komrska Bárt, VII.C

Poznáš světovou stavbu?, str. 21

Tadž Mahal

1. místo: Komrska Ben, VII.C
2. místo: Skalická Eliška, VIII.C
3. místo: Skalická Anežka, IV.B

Anglická křížovka, str. 23

Holidays

1. místo: Kněžourová Anna, VII.C
2. místo: Skalická Anežka, IV.B
3. místo: Skalická Eliška, VIII.C

Německá křížovka, str. 23

Schule

1. místo: Holub Jiří, IV.A
2. místo: Skalická Anežka, IV.B
3. místo: Uong Anna, VII.C

Osmisměrka - řeky, str. 23

Vltava

1. místo: Šemberová Sofie, VII.A
2. místo: Skalická Eliška, VIII.C
3. místo: Šmídová Sofie, VII.C

Osmisměrka - hrady, zámky, str. 23

Kost

1. místo: Skalická Eliška, VIII.C
2. místo: Jurečková Adriana, VII.B
3. místo: Hegerová Ella, III.A

Všechna řešení soutěží vřazujete do Bédovy schránky do pondělí 8. listopadu 2021.

Pozor: U každého řešení soutěže nezapomeňte napsat své jméno, příjmení a třídu, poznačte i název soutěže, kvízu či tajenky.

UniCredit Bank

symbiom.
LEARNING FROM NATURE

SANELA
we make water cool®

TISK
TISKÁRNA
LANŠKROUN

AVAX

KOMFI

Stepa

Ing. Adéla
Šperlichová
daňový
poradce

EUROPLAST CZ

SCHOTT

